

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ОСВІТА ХХІ СТОЛІТТЯ»

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

Науково-дослідний інститут експериментальної дидактики
Кафедра технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в дошкільній освіті

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Г.КОРОЛЕНКА

Академія Ранок

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції

06-07 березня 2025 року

м. Харків

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ОСВІТА ХХІ СТОЛІТТЯ»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ
Науково–дослідний інститут експериментальної дидактики
Кафедра технологій дистанційного навчання та
цифрової дидактики в дошкільній освіті
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Г.КОРОЛЕНКА
Академія Ранок**

**До 80-річчя присвоєння університету
імені Г.С.Сковороди**

***Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної
конференції
«ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»
(м. Харків, 06–07 березня 2025 року)***

**ХАРКІВ
ХНПУ–2025**

УДК 37.091.33:004

Головний редактор:

БОЙЧУК Юрій – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Редакційна колегія:

ДОЦЕНКО С.О. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в дошкільній освіті, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ВОРОЖБИТ-ГОРБАТЮК В.В – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник Науково–дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В.Сташиса Національної Академії правових наук України.

ПОНОМАРЬОВА Н.О. – доктор педагогічних наук, професор, декан фізико-математичного факультету, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

СОБЧЕНКО Т.М. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ОЛЕФІРЕНКО Н.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри інформатики, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Рекомендовано редакційно-видавничою радою

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

(протокол № 4 від 16.04.2025 року)

Цифрова трансформація освіти та науки : матеріали III Всеукраїнських науково-практичної конференції, 06-07 берез. 2025 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2025. – 245 с.

У збірнику відображено тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції, метою якої було об'єднання українських науковців для обговорення актуальних проблем цифровізації освіти і науки; обмін досвідом та науковими розробками, презентування своїх новаторських ідей, які можуть привернути увагу широкого кола фахівців і стати предметом дискусії.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, учителям, докторантам, аспірантам, викладачам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ В ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ 7

БАКУМЕНКО О. ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ : ФІЛОСОФСЬКІ ТА АНТРОПОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ	7
БЕРЕЖНА С. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ У ЗВО ШЛЯХОМ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	9
БІЛОШИЦЬКА А., ПАЧЕВСЬКА А., ВІАЛОСЗУСКА М. М. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	13
ВОДОВОЗОВ І. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВІЙНИ: ІНЖЕНЕРНЕ МИСЛЕННЯ У РОЗРОБЦІ АВТОНОМНИХ БОЙОВИХ СИСТЕМ	16
ВОРОЖБИТ-ГОРБАТЮК В. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ПРОБАЦІЇ ЧЕРЕЗ СИНТЕЗ ФІЛОСОФУВАННЯ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ І ФІЛОСОФІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	18
ДАВИДЯК В. ЦИФРОВА КУЛЬТУРА ТА КРИЗА ІДЕНТИЧНОСТІ	23
ДОЦЕНКО С. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ: СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	25
ЗІНОВЄВА К. ЦИФРОВІ АРХІВИ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОСОФСЬКОЇ ПРОЗИ: ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ.....	30
ЗОЛОТУХІНА С., СТОЛЬНА О. ШКІЛЬНА ПРАКТИКА ЯК ДЖЕРЕЛО РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	33
КАЙДАЛОВА Л. РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	36
КЛИМЕНКО Б. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ НАВЧАННЯ: ДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	39
КОРЖ Г. СВІТОГЛЯДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МЕДІАКУЛЬТУРИ В ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ	42
НЕСТЕРЕНКО А. УКРАЇНА І ЄВРОПА: ВИКЛИКИ ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ЦИФРОВОГО ПРОСТОРУ	46
ОЛЕФІРЕНКО Н., КУРГАНСЬКИЙ А. ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНТЕРАКТИВНИХ ЦИФРОВИХ ТРЕНАЖЕРІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	48
САЛО А. ЛЮДИНА МІЖ ТРАДИЦІОНАЛІЗМОМ ТА ІННОВАЦІЯМИ ЦИФРОВОЇ ЕПОХИ	52
ТАНЬКО Т. ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗДО ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	55
ФЕНЬ Д. ФІЛОСОФІЯ ПОСТТРАДИЦІЙНОСТІ: УКРАЇНСЬКИЙ АНТЕЇЗМ ТА ЙОГО ВИКЛИКИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ	59
ФЕНЬ М. ФІЛОСОФІЯ КРИЗИ: ПАНДЕМІЯ ЯК КАТАЛІЗАТОР ЦИФРОВИХ ІННОВАЦІЙ У НАУЦІ І ОСВІТІ	63
ФІЛОНЕНКО Р. ОСОБИСТІСТЬ У МЕТАМОРФОЗАХ ЦИФРОВОЇ ЕРИ	64
ЧЕБАНОВ О. ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА І КУЛЬТУРА У ПІДМУРКАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	67

4. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні (2020) : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р. [online]. Київ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#n8> [Accessed 02.03.2025].
5. Проєкт “Концепція цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року”/ URL : <https://mon.gov.ua/news/kontseptsiya-tsifrovoi-transformatsii-osviti-i-nauki-mon-zaproshue-do-gromadskogo-obgovorennya> [Accessed 02.03.2025].

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15447520>

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Аліна БІЛОШИЦЬКА¹, Аліса ПАЧЕВСЬКА², Monika MALGORZATA BIALOSZYСКА³

¹кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри медичної біології Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова, м. Вінниця

²кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри дитячої стоматології Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова, м. Вінниця

³Warminsko-Mazurski Uniwersytet, Collegium Medicum, Olsztyn, Polska

Анотація. В роботі розглядається необхідність цифрової трансформації викладання теоретичних та клінічних дисциплін у вищих медичних закладах. Пропонується створення дорадчих мереж методологічної цифрової трансформації, де всі радники повинні мати відповідні знання та компетенції не тільки в обсязі викладання предмету, а й у використанні сучасних технологій в рамках реалізації завдань викладача вищої медичної школи.

Ключові слова: вища медична освіта, мережа цифрової трансформації.

Підготовка викладачів вищої медичної школи як до проведення практичних занять відповідно до основної навчальної програми, так і до використання нових технологій, у тому числі ІТ-методів та інструментів, має вирішальне значення для розвитку компетенцій студентів медичних університетів загалом і цифрових компетенцій зокрема. Це стосується всіх викладачів, у тому числі теоретичних та клінічних кафедр. Освіта та підготовка повинні надати викладачам знання та навички, у тому числі практичні навички, необхідні для перетворення елементів цифрової трансформації в результати

навчання в навчальній кімнаті, у ліжка хворого та відобразитись в успішності студенті, на іспитах та Кроках I, II та III. Наразі підготовка викладачів, у тому числі теоретичних кафедр, до використання цифрових технологій та їх застосування у викладанні та навчанні не знаходиться на належному рівні. Тому є багато причин. Але чинний стандарт з підготовки до педагогічної професії в медичній освіті має бути доповнений сучасним змістом, що співвідноситься з положеннями основного навчального плану та враховує сучасні методики.

У програмах підготовки викладачів та в їх реалізації необхідно розрізняти три області:

(1) обсяг предмета– визначення того, що слід викладати в даному предметі галузі, знання предмета, що викладається, ширші, ніж ті, що передаються студентам;

(2) знання теорії навчання та посібників, включаючи цифрові технології та матеріали на освітніх платформах – предметне навчання та цифрове навчання та їх інтеграція;

(3) як навчати, щоб студенти досягли очікуваних результатів – знання педагогіки і предметна методика, доповнена технологією, освітньою практикою[1].

Освіта та підготовка викладачів вищої медичної школи можуть бути спрямовані на одну або декілька з них. У кожному разі головною метою має бути підготовка викладача з точки зору його ролі в навчальній кімнаті та в роботі зі студентами, особливо у випадку появи змін і нових проблем і методів навчання, наприклад, у розвитку цифрових технологій.

Надзвичайно важливо підготувати викладачів як технічно за допомогою комп'ютерів та інших електронних пристроїв, а також у сфері

повного використання доступних додатків і програмного забезпечення, включаючи ІІІ. Варто звернути увагу до компетенцій у використанні сучасних технологій в інформаційних та комунікаційних сферах, з особливим акцентом на навичках дистанційного спілкування зі студентом. Окреме питання стосується знань щодо безпечного користування сучасними цифровими технологіями.

Розглядаючи освіту та удосконалення викладачів, необхідно звертатися до конкретної групи, тобто асистентів, доцентів, професорів, які займають керівні посади – ректора, проректорів, деканів, завідуючих кафедрами. У цьому контексті слід звернути увагу на компетенції, пов’язані з використання сучасних технологій у сфері управління об’єктами, використання програмного забезпечення, необхідного для звітності перед міністерством, органами управління, педагогічного нагляду[2]. Діюча нині універсальна система освіти та підготовки викладачів медичних університетів у сфері освітнього використання цифрових технологій потребує оновлення відповідно до нових тенденцій цифрової дидактики. Слід зазначити, що викладачі вищої школи, згідно з положеннями Закону про хартію вчителів, зобов’язані професійно розвиватися, а для цього мати можливість отримання фінансування для участі в навчальних курсах на кошти, виділені з бюджетів органів управління. Важливо, щоб ці кошти можна було використовувати для співфінансування участі викладачів за різними формами підвищення кваліфікації, включаючи семінари, конференції, лекції, практикуми, тренінги, аспірантура та інші форми удосконалення. Треба зауважити, що викладачі теоретичних та клінічних дисциплін могли би отримати підтримку в умовах освітньої та виховної діяльності викладачів-консультантів, ввикладачів-методистів, які працюють у педагогічних закладах, які призначаються на посаду керівниками закладів освіти, створюючи мережу методичних консультацій в університеті. У цьому контексті слід зазначити, що серед вимог до осіб, до яких керівник установи може покласти обов’язки методичного керівника знаходяться навички у сфері інформаційних та комунікаційних технологій. Це обов’язкова умова для викладачів -методичних керівників з усіх предметів. А після створення дорадчих мереж методологічної цифрової трансформації, всі радники повинні мати відповідні знання та компетенції, не тільки в в обсязі викладання предмету, а й у використанні сучасних технологій в в рамках реалізації завдань викладача вищої школи. В цьому контексті вони також можуть забезпечити колег підтримкою у вигляді індивідуальних консультацій, відкритих занять та семінарів,

організованих мережами співпраці та самоосвіти або в рамках запропонованих ними формами підвищення кваліфікації викладачів.

Досвід, пов'язаний з необхідністю забезпечення процесів навчання у складний для країни період, пізнання нових програм та цифрових інструментів, часто викликає розчарування та хвилювання педагогічної громадськості. Але фактом є те, що зріс попит на навички, знання та компетенції у сфері цифровізації [3]. Люди, які виходять на ринок праці - незалежно від пройдених етапів і напрямків формальної освіти, повинні вміти вибирати, застосовувати та критично оцінювати інструменти та методи роботи в цифровому середовищі. Ось чому існує потреба в широкому розумінні цифрової трансформації освіти. А коли ми говоримо про цифрову освіту, ми маємо на увазі два напрямки: розвиток цифрових компетенцій викладачів та студентів та педагогічне використання цифрових технологій для трансформації та удосконалення навчального процесу.

Література:

1. Grand View Research, <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/artificial-intelligenceai-education-market-report>.
2. Global Market Insights Inc., <https://www.gminsights.com/industry-analysis/artificial-intelligence-aiin-education-market>.
3. Walton Family Foundation (2023), ChatGPT Used by Teachers More Than Students, https://www.waltonfamilyfoundation.org/chatgpt-used-by-teachers-more-than-students-newsurvey-from-walton-family-foundationfinds?utm_source=www.aibuzz.pl&utm_medium=newsletter&utm_campaign=agenci-ai-i-wyciekpoufnych-danych-microsoft-ai-buzz.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15447534>

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВІЙНИ: ІНЖЕНЕРНЕ МИСЛЕННЯ У РОЗРОБЦІ АВТОНОМНИХ БОЙОВИХ СИСТЕМ

Ілля ВОДОВОЗОВ

аспірант кафедри філософії Харківський національний
педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Анотація. Розвиток цифрових технологій визначає спосіб і умови ведення